

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Maciej Piankowski (spr.)

Sędziowie: SA Bożena Grubba

SA Maria Sałańska-Szumakowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych oddział w G.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek zażalenia biegłych sądowych E. W. i M. M.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 listopada 2012 r., sygn. akt VII U 1810/12

w przedmiocie przyznania biegłym wynagrodzenia za sporządzenie opinii sądowo-lekarskiej

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznać ze Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Gdańsku biegłym sądowym E. W. oraz M. M. wynagrodzenie za wykonaną w sprawie opinię i zwrot wydatków w kwotach po 494,65 zł,
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt III AUz 313/12

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przyznał biegłym sądowym E. W. oraz M. M. wynagrodzenie za wykonaną w sprawie opinię i zwrot wydatków w wysokości po 233,46 zł oraz oddalił wniosek biegłych o przyznanie wynagrodzenia w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, iż wysokość wynagrodzenia ustalił zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18.12.1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, tj. par. 4 ust. 1 oraz załącznikiem nr 1 pkt 2. Na mocy wskazanych przepisów, za sporządzenie opinii w sprawie biegły sądowy w zakresie wyżej wskazanych specjalności może domagać się wynagrodzenia w wysokości od 89,94 zł do 189,26 zł.

Sąd I instancji wskazał również, iż w myśl par. 1 cytowanego Rozporządzenia, biegłemu przysługuje także zwrot kosztów zużytych materiałów oraz innych wydatków niezbędnych do wydania opinii. Wysokość tych wydatków każda z biegłych określiła na kwoty 44, 20 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na mocy przywołanych wyżej przepisów przyznał biegłym po 233,46 zł, na którą to sumę składa się kwota maksymalnego wynagrodzenia biegłego - 189,26 zł oraz zwrot poniesionych wydatków w kwocie 44,20 zł.

W pkt. 3 Sąd I instancji oddalił wniosek o przyznanie wynagrodzeń w kwocie przekraczającej kwotę maksymalnego wynagrodzenia i kwotę poniesionych wydatków.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyły biegłe sądowe, wskazując, iż wnosząc o wynagrodzenie podały szerszą podstawę prawną a Sąd w wydanym postanowieniu odniósł się tylko do Rozporządzenia z 1975 r. Powołując się na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, biegłe podniosły, iż sąd może się oprzeć bezpośrednio na Konstytucji i ma kompetencje, aby nie opierać się w wydawanym postanowieniu na krzywdzącym rozporządzeniu (1 OSK 2102 wyrok NSA W-wa, 2011 -06-21,LEXnr 1082693).

Ponadto biegłe wskazały, iż postanowienie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, gdyż sąd jako instytucja stojąca na straży praworządności nie może funkcjonować w abstrakcyjnym i oderwanym od realiów świecie. Nawet najprostsza naprawa domowa - hydrauliczna lub stolarska, gdzie wymagany czas pracy to ok. godzina i nie ma potem żadnej odpowiedzialności - kosztuje od 100 zł wzwyż - a biegli za wykonanie opinii, stojąc pod zagrożeniem odpowiedzialności karnej za wydanie fałszywej opinii, wymagającej badań, wnikliwej analizy akt, doświadczenia zawodowego i decydując o życiowych sprawach człowieka, mają być usatysfakcjonowani wynagrodzeniem 189 zł minus podatek, czyli 145 zł netto.

Biegłe powołały się także na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 09.05.2012 r. w sprawie SK 24/11, zgodnie z którym zaskarżone postanowienie narusza zasadę równości, w tym zasadę równej ochrony praw majątkowych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie biegłych sądowych E. W. i M. M. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie w części.

Zgodnie z treścią art. 288 k.p.c., biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo do sądu i wykonaną pracę. Prawo do wynagrodzenia przysługuje biegłemu wówczas, gdy przedstawi on swoją specjalistyczną opinię w kwestiach, w których został wezwany przez sąd w postanowieniu.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 75, poz. 254 ze zm.), wynagrodzenie biegłych z zakresu medycyny, określa się wg taryfy stanowiącej załącznik Nr 1 do powołanego rozporządzenia. Wynagrodzenie to obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem (§ 5). Jeśli praca biegłego wykonana została wadliwie, niezgodnie ze zleceniem sądu lub ze znacznym opóźnieniem wynagrodzenie ulega odpowiedniemu obniżeniu (§ 11).

Wskazać jednakże należy, iż w przywołanym przez skarżące wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 maja 2012 r. (SK 24/11, Lex nr 1162427), § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym w związku z regulacją zawartą w załączniku nr 1 lp. 11 do tego rozporządzenia w zakresie, w jakim ustanawia górną granicę wynagrodzenia dla biegłego z zakresu medycyny za wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy, jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie w uzasadnieniu do wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż choć wydany wyrok dotyczy jedynie wynagrodzenia biegłych z zakresu medycyny, wydających opinię na podstawie akt, to możliwe jest, że również inne czynności wykonywane przez biegłych tej specjalności winny być wynagradzane na podstawie systemu ogólnego, jakim jest system godzinowy.

Mając na uwadze treść powyższego wyroku oraz jego uzasadnienia, Sąd Apelacyjny wskazuje, iż przyznane biegłym sądowym wynagrodzenie w kwocie ograniczonej stawkami określonymi w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. jest wynagrodzeniem nieadekwatnie niskim w stosunku do potrzebnego do wydania opinii nakładu pracy i poświęconego czasu.

Przechodząc do rozważań nad zasadnością żądanego przez biegłe wynagrodzenia, wskazać trzeba, iż wnioskowały one o przyznanie im kwot po 1000 zł, obliczonego jako suma kosztów zużytych materiałów biurowych (44,20) oraz iloraz 30 godzin pracy przez stawkę godzinową w wysokości 31,86 zł.

W myśl § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r., jeżeli szczegółowe przepisy rozporządzenia nie stanowią inaczej, wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę wynosi za godzinę pracy od 1,2% do 1,7% podstawy obliczania. Podstawę obliczenia stanowi natomiast kwota bazowa wskazana w art. 13 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy budżetowej na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r., wynosząca 1766,46 zł. Wobec powyższego, stawka godzinowa za pracę biegłego w 2012 r. wynosi od 21,20 zł do 30,03 zł. Wskazana zaś przez biegłe stawka w wysokości 31,86 zł była maksymalną stawką obowiązującą w 2011 r.

Analizując treść sporządzonej przez biegłe sądowe opinii oraz przedłożone im akta sprawy, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż ustalony przez biegłe łączny czas pracy w celu sporządzenia opinii (w tym przeczytanie i analizowanie akt, wykonanie badania, analizowanie wszystkich danych z akt i badania, opracowanie opinii oraz ostateczna redakcja opinii) w wymiarze po 30 godzin przez każdą z biegłych, nie jest obiektywnie uzasadnionym czasem pracy niezbędnym do sporządzenia przedmiotowej opinii.

W ocenie Sądu Odwoławczego, sporządzona przez biegłe opinia na podstawie akt sprawy zawierających jedynie odwołanie, odpowiedź na odwołanie i postanowienie dowodowe, akt rentowych liczących 109 stron oraz badania psychologicznego i psychiatrycznego nie wymagała nakładu pracy większego niż 15 godzin.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz przywołanych wyżej przepisów zmienił zaskarżone postanowienie i przyznał biegłym po 494,65 zł, na którą to sumę składa się kwota maksymalnego wynagrodzenia biegłego za 15 godzin pracy (450,45 zł) oraz zwrot poniesionych wydatków w kwocie 44,20 zł (pkt 1 sentencji postanowienia), a w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie biegłych oddalił (pkt 2 sentencji).